

До Окружного адміністративного суду м. Києва

Позивач: Олійник Дмитро Вячеславович,

Позивач: Шеховцов Олександр Володимирович,

Відповідач: Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (код ЄДРПОУ 39369133),
вул. Смоленська, 19, м. Київ, 03057,
засіб зв'язку -тел. 2044827, факс: 2773047,
e-mail: box@nerc.gov.ua

Відповідач: Кабінет Міністрів України (код ЄДРПОУ 00031101),
вул. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008,
засіб зв'язку -тел. 2566333,
e-mail: portal@kmu.gov.ua

у справі адміністративної юрисдикції № 826/6347/15-а

ЗМІНЕНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПОЗОВ
(в порядку ст. ст. 137, 171 КАС)

Президентом України видано Указ № 694/2014 від 27.08.2014 р. «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі **НКРЕКП**), з посиланням на Закони України «Про природні монополії», «Про електроенергетику» і «Про державне регулювання у сфері комунальних послуг».

Указом Президента України № 715/2014 від 10.09.2014 р. з посиланням на ті ж самі законодавчі акти затверджено Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (**НКРЕКП**).

Перед цим, Законом України від 23.02.2014 р. № 763-VII (із змінами, внесеними згідно із Законом № 798-VII від 27.02.2014 р.) «Про визнання таким, що втратив чинність, Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення їх у відповідність із Конституцією України» постановлено:

1. *Визнати таким, що втратив чинність, Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення їх у відповідність із Конституцією України».*

2. *Встановити, що норми законів України, до яких вносилися зміни Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення їх у відповідність із Конституцією України», які втратили чинність згідно з пунктом 1 цього Закону, діють в редакції, чинній станом на 7 жовтня 2010 року, з урахуванням змін, внесених законами України після 7 жовтня 2010 року, у частинах, що відповідають нормам Конституції України, які діють станом на дату набрання чинності цим Законом.*

Вказані положення набрали чинності 13.03.2014 р., а відтак з цього моменту стаття 11 Закону України № 1682-III «Про природні монополії» (з урахуванням

вищенаведеного) діє в останній редакції від 30.07.2010 р., яка передувала редакції від 07.10.2010 р. (котра, у свою чергу набрала чинності з 13.10.2010 р.), а саме:

{ Положення абзацу першого частини першої статті 11 втратили чинність, як такі, що є неконституційними, на підставі Рішення Конституційного Суду N 14-рп/2008 (v014p710-08) від 08.07.2008 }

1. Національні комісії регулювання природних монополій (далі - комісії) є центральними органами виконавчої влади із спеціальним статусом, які утворюються та ліквідуються Президентом України.

{ Положення абзацу другого частини першої статті 11 втратили чинність, як такі, що є неконституційними, на підставі Рішення Конституційного Суду N 14-рп/2008 (v014p710-08) від 08.07.2008 }

Комісії діють на підставі положень, що затверджуються Президентом України.

Для здійснення своїх повноважень комісії можуть створювати та ліквідовувати свої територіальні органи, які діють на підставі положень, що затверджуються комісіями.

{ Положення частини другої статті 11 втратили чинність, як такі, що є неконституційними, на підставі Рішення Конституційного Суду N 14-рп/2008 (v014p710-08) від 08.07.2008 }

2. Комісії складаються з Голови комісії та не менше двох членів комісії, яких призначає за поданням Прем'єр-міністра України на посади та припиняє їх повноваження на цих посадах Президент України.

Таким чином, зазначені Укази Президенту України щодо утворення **НКРЕКП** і Положення про його діяльність є неконституційними і незаконними, оскільки видані поза межами повноважень Президента України і на підставі законодавчого акту (ч. 1 статті 11 Закону України № 1682-III «Про природні монополії», в редакції від 30.07.2010 р., чинний станом на 7 жовтня 2010 р.), положення якого щодо відповідних повноважень Президента України визнані неконституційними у справі про національні комісії регулювання природних монополій.

Отже й відповідач НКРЕКП є не конституційно і незаконно утвореним органом.

Ухвалою ВАСУ від 27.02.2015 р. № 800/59/15 відмовлено у відкритті провадження за адміністративним позовом Олійника Д. В. до Президента України щодо протиправності виданих указів з мотивів непідсудності справи адміністративному суду.

Ухвалою ВСУ від 30.03.2015 р. № 21-169а15 відмовлено у перегляді цього рішення ВАСУ.

Підпунктами 135 і 136 пункту 1 постанови **НКРЕКП** № 146 від 17.10.2014 р. «Про встановлення тарифів на послуги з централізованого опалення та послуги з централізованого постачання гарячої води, що надаються населенню суб'єктами господарювання, які є виконавцями цих послуг» постановлено встановити тарифи на послуги з централізованого опалення та послуги з централізованого постачання гарячої води, що надаються населенню такими суб'єктами господарювання, які є виконавцями цих послуг:

135) публічним акціонерним товариством «Київенерго» зі структурою, наведеною в додатку 135 до цієї постанови:

з централізованого опалення:

для абонентів житлових будинків з будинковими та квартирними приладами обліку теплової енергії - 374,60 грн/Гкал (з податком на додану вартість);

для абонентів житлових будинків без будинкових та квартирних приладів обліку теплової енергії - 9,20 грн за 1 кв. м за місяць протягом періоду надання послуги з централізованого опалення (з податком на додану вартість);

з централізованого постачання гарячої води:

за умови підключення рушникосушильників до систем гарячого водопостачання - 25,06 грн за 1 куб. м (з податком на додану вартість);

за відсутності рушникосушильників - **23,43 грн за 1 куб. м** (з податком на додану вартість);

136) товариством з обмеженою відповідальністю «ЄВРО-РЕКОНСТРУКЦІЯ» зі структурою, наведеною в додатку 136 до цієї постанови:

з централізованого опалення:

для абонентів житлових будинків з будинковими та квартирними приладами обліку теплової енергії - **352,70 грн/Гкал** (з податком на додану вартість);

для абонентів житлових будинків без будинкових та квартирних приладів обліку теплової енергії - **9,33 грн за 1 кв. м** за місяць протягом періоду надання послуги з централізованого опалення (з податком на додану вартість);

з централізованого постачання гарячої води:

за умови підключення рушникосушильників до систем гарячого водопостачання - **23,81 грн за 1 куб. м** (з податком на додану вартість);

за відсутності рушникосушильників - **22,29 грн за 1 куб. м** (з податком на додану вартість).

Разом із тим, чинним законодавством не передбачено повноважень НКРЕКП на установлення тарифів на послуги централізованого опалення (ЦО) і гарячого водопостачання (ГВ).

Так, відповідно до ч. 1 ст. 14 Закону України **№ 1875-IV** «Про житлово-комунальні послуги»:

Залежно від порядку затвердження цін/тарифів на житлово-комунальні послуги вони поділяються на три групи:

1) перша група - житлово-комунальні послуги, ціни/тарифи на які затверджують уповноважені центральні органи виконавчої влади, а у випадках, передбачених законом, - національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг та національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики;

{Пункт 1 частини першої статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законами **№ 3610-VI** від 07.07.2011, **№ 5459-VI** від 16.10.2012}

...

2. Ціни/тарифи на комунальні послуги та послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій формуються і затверджуються центральними органами виконавчої влади, національними комісіями, що здійснюють державне регулювання у відповідних сферах, та органами місцевого самоврядування відповідно до їхніх повноважень, визначених законом.

{Частина друга статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом **№ 3610-VI** від 07.07.2011}

Відповідно до ч. 1 ст. 2 Закону України **№ 2479-VI** «Про державне регулювання у сфері комунальних послуг»:

Органом державного регулювання у сфері комунальних послуг є національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг.

Проте, зазначена національна комісія (Нацкомпослуг) була ліквідована Указом Президента України від 27.08.2014 р. **№ 692/2014**, а **НКРЕКП** не є її правонаступником. Чинним законодавством не передбачено «функціонального» правонаступництва.

Відповідно до ст. 8 Закону України **№ 2509-IV** «Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу»:

Видачу ліцензій і встановлення тарифів на електричну та теплову енергію, що виробляються когенераційними установками, здійснює національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики.

Отже, видачу ліцензій для ПАТ «Київенерго» і ТОВ «Євро-Реконструкція», які є природними монополіями, виробляють теплову енергію на теплоелектроцентралях, обладнані когенераційними установками, здійснювала ліквідована Указом Президента

України від 27.08.2014 р. № 693/2014 національна комісія (НКРЕ), а НКРЕКП не є її правонаступником.

Крім того, при прийнятті положень оспорюваної постанови не було дотримано принципу державного регулювання цін/тарифів на житлово-комунальні послуги, до яких віднесені послуги ЦО і ГВ.

Кабмін, відповідно до абзацу другого п. 2 ч. 1 ст. 20 Закону України № 794-VII «Про Кабінет Міністрів України»:

забезпечує проведення державної соціальної політики, вживає заходів щодо підвищення реальних доходів населення та забезпечує соціальний захист громадян.

Так, відповідно до ст. 1 Закону України **№ 1875-IV** «Про житлово-комунальні послуги»:

житлово-комунальні послуги - результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та перебування осіб у жилих і нежилых приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил.

Відповідно до п. 7 ч. 1 ст. 30 цього закону:

державне регулювання цін/тарифів базується на таких основних принципах: гарантії соціального захисту населення при оплаті за житлово-комунальні послуги та випередження зростання доходів населення над зростанням цін/тарифів на житлово-комунальні послуги.

До цього, постановою Нацкомпослуг № 757 від 18.06.2014 р., якою внесено зміни до постанови № 650 від 06.06.2014 р., тарифи встановлено:

на ЦО для ПАТ Київенерго» **375,30 грн/Гкал** (або **9,22 грн** за 1 кв. м за місяць опалювального сезону), що приблизно складає 4,61 грн. (9,22/2) за 1 кв. м опалювальної площі за кожний місяць на протязі року, враховуючи, що опалювальний період у м. Києві складає 6 місяців;

на ГВ для ПАТ Київенерго» **25,10/23,48 грн. за 1 куб. м** (за наявності чи відсутності підключеного до системи ГВ рушникосушильника);

на ЦО для ТОВ «Євро-Реконструкція» **353,67 грн.** (або **9,36 грн** за 1 кв. м за місяць опалювального сезону), що приблизно складає 4,68 грн. (9,36/2) за 1 кв. м опалювальної площі за кожний місяць на протязі року, враховуючи, що опалювальний період у м. Києві складає 6 місяців;

на ГВ для ТОВ «Євро-Реконструкція» **23,88/22,35 грн. за 1 куб. м.** (за наявності чи відсутності підключеного до системи ГВ рушникосушильника).

До вищевказаної постанови Нацкомпослуг тарифи на ЦО і ГВ у м. Києві, в іншому законодавчому полі, були встановлені Київською міською державною адміністрацією. Так, розпорядженням КМДА **№ 857** від 31.05.2011 р. «Про встановлення тарифів на теплову енергію та встановлення тарифів на комунальні послуги з централізованого опалення і постачання гарячої води виконавцям цих послуг усіх форм власності для здійснення розрахунків з населенням» встановлено тариф за послугу ЦО **237,70 грн./Гкал** (або **2,91 грн.** за 1 кв. м опалювальної площі в місяць); тариф на послугу ГВ **14,86 грн. за 1 куб. м**

З публічної інформації, розміщеної для загального ознайомлення на офіційному веб-сайті Головного управління статистики у м. Києві «Доходи населення м. Києва»:

<http://kiev.ukrstat.gov.ua/p.php3?c=421&lang=1>

вбачається, що наявні доходи населення м. Києва склали 42576,7 грн. (2011 р.), 52708,9 грн. (2012 р.), 55841,6 грн. (2013 р.).

Програмою економічного і соціального розвитку м. Києва на 2014 рік, затвердженою рішенням Київської міської ради від 04.02.2014 р. **№ 5/10151** передбачено:

За умови стабільного економічного зростання, забезпечення належної підтримки малозахищених верств населення, сприяння зайнятості населення та скорочення обсягів заборгованості із виплати заробітної плати відбудеться зростання реальних доходів населення та заробітної плати. За прогнозними даними, у 2014 році реальні доходи населення зростуть на 12,8%, індекс реальної заробітної плати

становитиме 110,5% по відношенню до попереднього року. Номінальна середньомісячна плата збільшиться на 15,7% до рівня 5 800 грн.

Таким чином, на 2014 р. у м. Києві наявні доходи населення були заплановані у розмірі 62989,32 грн. (55841,6 грн. +12,8%). Як вбачається з листа Держстату від 20.02.2015 р. № 15.2-20/223 ПІ, адресованого на мій запит, запланований термін розробки попередніх даних щодо доходів і витрат населення за 2014 рік у розрізі регіонів України - 30 квітня цього року.

Загальновідомою є економічна ситуація в країні; також відповідно до офіційних попередніх даних Держстату в цілому по Україні у 2014 р. відбулося різке падіння реальних доходів населення (91,6 у % до 2013 р.):

http://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2014/gdn/dvn_ric/dvn_ric_u/dvn_kv14_u.htm

Таким чином, економічна ситуація в країні та офіційна статистична інформація свідчать про те, що **Кабміном** не було вжито покладених на нього законодавчо заходів щодо підвищення реальних доходів населення, а **НКРЕКП** на тлі цієї бездіяльності прийнято оспорювану постанову. Вказане є свідченням того, що обома відповідачами не було дотримано одного з принципів державного регулювання: випередження зростання доходів населення над зростанням цін/тарифів на житлово-комунальні послуги. Відтак, обома відповідачами було порушено принцип державного регулювання цін/тарифів, закріплений п. 7 ч. 1 ст. 30 Закону № 1875-IV «Про житлово-комунальні послуги».

Визначення нормативно-правового акту дано у «Порядку подання нормативно-правових актів на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України та проведення їх державної реєстрації», затверджених наказом Міністерства юстиції України від 12.04.2005 р. № 34/5 та зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 12.04.2005 р. за № 381/10661.

Відповідно до приписів ч. 2 ст. 171 КАС України право оскаржити нормативно-правовий акт мають особи, щодо яких його застосовано, а також особи, які є суб'єктом правовідносин, у яких буде застосовано цей акт.

Позивачами взимку отримані рахунки від ПАТ «Київенерго» і ТОВ «Євро-Реконструкція» на оплату житлово-комунальної послуг ЦО і ГВ, з яких вбачається застосування до них, як споживачів житлово-комунальних послуг у м. Києві оспорюваної постанови **НКРЕКП**, що є підставою для звернення до суду за захистом.

На підставі викладеного, керуючись ст. ст. 2, 6, 8, 9, 105, 162, 171 КАС України,

ПРОСИМО:

визнати протиправною бездіяльність Кабінету Міністрів України та Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг у зв'язку із недотриманням під час прийняття постанови НКРЕКП № 146 від 17.10.2014 р. встановленого п. 7 ч. 1 ст. 30 Закону України № 1875-IV «Про житлово-комунальні послуги» такого принципу державного регулювання цін/тарифів, як випередження зростання доходів населення над зростанням цін/тарифів на житлово-комунальні послуги;

визнати підпункти 135 і 136 пункту 1 постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 146 від 17.10.2014 р. «Про встановлення тарифів на послуги з централізованого опалення та послуги з централізованого постачання гарячої води, що надаються населенню суб'єктами господарювання, які є виконавцями цих послуг» незаконними і нечинними з моменту прийняття;

стягнути на нашу користь судові витрати з Державного бюджету України.

Додатки: копія зміненого позову (для відповідачів)

25 червня 2015 р.

/Позивач Олійник Д. В./

/Позивач Шеховцов О. В./